

2026-02-16

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2025-00707

Motion om att inrätta en äldreombudsman

Inkom den 16 juni 2025 från Espen Bjordal (S)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Kommunfullmäktige avslår motionen om att inrätta en äldreombudsman eftersom det redan finns etablerade strukturer och arbetssätt inom äldreheten som säkerställer att äldres intressen tas tillvara, att de får råd och stöd samt är delaktiga i verksamhetens utformning och utveckling.

Sammanfattning av ärendet

Motionen föreslår att kommunen inrättar en äldreombudsman med uppdrag att bevaka äldres rättigheter, stärka deras ställning samt ge råd och stöd till personer över 65 år. Syftet är att säkerställa att äldres perspektiv tas tillvara och att deras behov uppmärksammas i kommunens verksamheter.

Ärendet har beretts av äldrenämnden. I beredningen framhålls att de intentioner som motionen uttrycker redan tillgodoses genom befintliga strukturer och arbetssätt inom äldreheten. Kommunen erbjuder idag råd och stöd till äldre invånare, arbetar med systematisk uppföljning av kvalitet och rättssäkerhet samt säkerställer äldres delaktighet genom etablerade forum och dialogformer. Bedömningen är att en särskild ombudsfunktion inte skulle tillföra ett mervärde i förhållande till nuvarande organisation.

Mot denna bakgrund föreslås att kommunfullmäktige avslår motionen.

Ärendet

Förslagen i motionen

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 16 juni 2025 lämnade Espen Bjordal (S) in en motion. I motionen föreslås att:

- en äldreombudsman inrättas som en tjänsteperson med syfte att bevaka äldres rättigheter och intressen samt bistå med råd och stöd till personer över 65 år.

Beredning av motionen

Kommunstyrelsen har remitterat motionen till äldrenämnden och till kommunstyrelsen via kommunstyrelsens arbetsutskott. Äldrenämnden behandlade motionen på sitt sammanträde den 5 november 2025.- I detta ärende har juridik- och kanslienheten tagit fram ett samlat svar på motionen utifrån nämndens synpunkter samt utifrån ett kommunstyrelseperspektiv.

Äldrenämndens synpunkter på motionen

Äldrenämnden beslutade på sammanträdet den 5 november 2025 att föreslå att kommunfullmäktige beslutar följande. Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen om att inrätta en äldreombudsman eftersom äldreheten redan ombesörjer råd och stöd till personer över 65 år, att äldres intressen tas tillvara, att äldre är delaktiga i verksamhetens utformning och utveckling så att behov hos den äldre befolkningen i Nacka tillgodoses.

Beslutsunderlaget till äldrenämnden

Äldreheten bedömer att intentionen i motionens förslag redan uppfylls genom det omfattande arbete som bedrivs för att uppfylla nämndens mål samt lagar och krav. Äldreheten uppger att samtliga medarbetare inom enheten arbetar dagligen för att bistå med råd, stöd och information, utreda ansökningar om insatser, hantera klagomål och synpunkter samt säkra och utveckla kvaliteten i verksamheten. Enheten redovisar att systematiskt kvalitetsarbete bedrivs enligt föreskriften om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9).

Befintliga funktioner och arbetssätt

Nacka kommun har flera etablerade funktioner och arbetssätt för att tillgodose äldres behov och intressen:

Dialog med äldre och deras anhöriga

Äldreheten arbetar dagligen med att ge råd, stöd och information till äldre och deras anhöriga. Verksamheten utreder ansökningar om insatser, fattar beslut och hanterar inkomna klagomål och synpunkter. Arbetet syftar till att säkra god kvalitet och kontinuerligt utveckla insatserna utifrån föränderliga behov i samhället.

Systematiskt kvalitetsarbete

Äldrenämnden bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete enligt föreskriften SOSFS 2011:9. Arbetet omfattar riskanalyser, egenkontroller samt hantering av synpunkter, klagomål och avvikelser. Genom detta säkerställs att verksamheten kontinuerligt utvecklas och håller hög kvalitet för kommunens äldre invånare.

Äldrekoordinator

I Nacka finns en äldrekoordinator som är en länk mellan kommun, föreningar, företag

och primärvård. Äldrekoordinatören har till uppgift att utveckla, utbilda i och stödja aktiviteter som bidrar till att Nacka kommuns seniorer har tillgång till ett brett utbud av förebyggande och hälsofrämjande insatser. Målet är att möjliggöra för seniorer att ta del av aktiviteter som utvecklar och/eller bibehåller funktionsförmågor, minska antalet fall, motverka ofrivillig ensamhet samt främja social samvaro och gemenskap vid måltider.

Seniorrådet

Seniorrådet är ett forum för samråd och ömsesidigt utbyte av information i alla frågor som rör äldres villkor och alla kommunens politik- och verksamhetsområden.

Seniorrådet är också ett forum för kunskapspridning och erfarenhetsutbyte. Syftet är ytterst att stärka äldres delaktighet och inflytande.

Seniordagen

Kommunen arrangerar årligen seniordagen för att öka kunskapen och inspirera kring hälsosamt åldrande. Dagen erbjuder föreläsningar och information från utställare, och seniorrådet medverkar i utformningen.

Förebygga välfärdsbrottslighet

I samverkan med socialnämnden har en tjänst inrättats för att förebygga och motverka välfärdsbrott. Arbetet syftar till att kvalitetssäkra insatserna för äldre och stärka skyddet av välfärdssystemet.

Ny socialtjänstlag

Den 1 juli 2025 trädde en ny socialtjänstlag i kraft som tydliggör nämndens ansvar i olika frågor. Inför ikraftträdandet genomfördes en grundlig kartläggning som utmynnade i prioriterade utvecklingsområden för nämnden. Det långsiktiga utvecklingsarbetet inriktar sig på att insatser till äldre ska vara effektiva, tidiga och förebyggande, tillgängliga och personcentrerade samt kunskapsbaserade. I omställningen kommer Nackas äldre att involveras så att utvecklingen motsvarar de faktiska behoven.

Juridik- och kanslienhetens utredning och bedömning

Juridik- och kanslienheten kan utifrån ovan redogörelse konstatera att det redan finns omfattande strukturer och arbetssätt inom äldreheten för att tillgodose äldres behov och intressen. Juridik- och kanslienheten instämmer i äldrehetens bedömning om att alla medarbetare inom enheten dagligen arbetar för att uppfylla lagar och krav, inklusive att bistå med råd, stöd och information, utreda ansökningar, hantera klagomål samt säkra och utveckla kvaliteten i verksamheten.

Juridik- och kanslienheten noterar att kommunen har flera etablerade forum och funktioner för äldres delaktighet och inflytande, såsom Seniorrådet, äldrekoordinatören och Seniordagen. Därutöver pågår ett systematiskt kvalitetsarbete enligt gällande föreskrifter och ett utvecklingsarbete kopplat till den nya socialtjänstlagen där äldre involveras i utvecklingen av verksamheten.

Juridik- och kanslienheten delar bedömningen att de redovisade strukturerna motsvarar motionens intentioner. Det pågående arbetet med att förebygga och motverka välfärdsbrott samt den ökade fokuset på förebyggande och tillgängliga insatser enligt den nya socialtjänstlagen är en del av det pågående utvecklingsarbetet inom verksamheten.

Mot ovan bakgrund föreslås kommunfullmäktige avslå förslaget i motionen om att inrätta en äldreombudsman eftersom äldregruppen redan ombesörjer råd och stöd till personer över 65 år, att äldres intressen tas tillvara, att äldre är delaktiga i verksamhetens utformning och utveckling så att behov hos den äldre befolkningen i Nacka tillgodoses.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget att avslå motionen medför inga ekonomiska konsekvenser. Ett bifall till motionen och inrättande av en äldreombudsman bedöms däremot innebära en ökad kostnad om cirka en miljon kronor per år.

Konsekvenser för barn

Förslaget bedöms inte medföra några konsekvenser för barn.

Konsekvenser för klimat och miljö

Rubriken har inte relevans för ärendet och ärendet berörs inte av definierade inriktnings- och effektmål.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse den 16 februari 2026

Bilaga 1. Motion om att inrätta en äldreombudsman (S)

Bilaga 2. Protokollsutdrag från äldrenämndens sammanträde den 5 november 2025

Sara Lauri
Kanslidirektör
Stadsledningskontoret

Joanna Junros
Nämndsekreterare
Juridik- och kanslienheten

Beslutet ska skickas till:

- -